

Vrijdag 5 april 1918 – ochtendeditie

De Belgische minister Emile Van der Velde heeft, naar aan Het Handelsblad wordt gemeld, aan het centraal comité van Belgische arbeiders in Nederland bericht, dat hij het protest van dit comité over het verbod van De Belgische Socialist, aan de Belgische regering heeft overgelegd en dat hem is gebleken, dat het besluit tot verbod van De Belgische Socialist aan de geïnterneerden in Nederland niet is uitgegaan van de Belgische regering als zodanig, doch uitsluitend van de Belgische militaire overheid, die dan onze regering tot het verbod zou hebben overgehaald.

Intussen schijnen ook bladen, verzonden aan particuliere adressen voor geïnterneerden buiten de kampen, door de Nederlandse postadministratie met het opschrift "verboden" te zijn teruggezonden naar de verzender.

Nederlandse Vereniging van Weldadigheid te Brussel.

In de trouwzaal van het stadhuis te Brussel, daartoe welwillend beschikbaar gesteld door de waarnemende burgemeester, schepen Steens, is op 23 maart de jaarlijkse algemene vergadering van de Nederlandse Vereniging van Weldadigheid te Brussel gehouden. De zeer druk bezochte vergadering werd o.a. bijgewoond door alle leden van het Nederlandse gezantschap en het consulaat.

De voorzitter, de heer Hugo Andriessse, heette in zijn openingswoord vooral deze heren hartelijk welkom en dankte in het bijzonder de minister-resident, de heer Van Vollenhoven, voor de steun, die hij aan de vereniging ook in het afgelopen jaar heeft gegeven.

In het jaarverslag van de secretaris, de heer F van Eck, werd herinnerd aan de zware zorgen, waarmede de vereniging te kampen had, en die telkens overwonnen zijn, dankzij de ijver en de volharding

van de voorzitter. Hij heeft nog steeds, in overleg met het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 te 's-Gravenhage zoveel levensmiddelen voor de vereniging weten te krijgen, dat ze daardoor, op nog betere wijze dan met geld, steun heeft kunnen verlenen. Ook wist de heer Andriessse belangrijke partijen steenkolen machtig te worden, waardoor onze landgenoten gedurende de winter tegen billijke prijs van steenkolen konden worden voorzien. Het Koninklijk Nederlands Steuncomité 1914 bleef dezelfde ruime financiële steun verlenen, welke de vereniging – met de contributies en extra giften – in staat stelde, haar uitkeringen in geld te doen voortduren.

Bij gelegenheid van het vijftigjarig bestaan en uit erkentelijkheid voor de belangrijke diensten aan de vereniging bewezen, heeft de vorige algemene vergadering tot ereleden benoemd de heren M. W. H. van Vollenhoven, minister-resident der Nederlanden te Brussel; J. S. Bowles, bestuurslid van de vereniging; prof. Is. P. de Vooy, voorzitter, en H. A. van IJsselsteyn, algemeen secretaris van het Koninklijk Nationaal Steuncomité 1914 te 's-Gravenhage, en de dames mevrouw Hugo Andriessse geboren Spanjaard, mevr. jhr. E. J. te Stuers geboren Boumeester en mevr. E. V. J. M. Seydlitz, geboren Mesdach de ter Kiele, alle drie te Brussel.

Op het intieme feest, dat bij die gelegenheid ten huize van de voorzitter werd gegeven, overhandigde het bestuurslid de heer De Bruyn de penningmeester een bedrag van 17.250 F, met het verzoek, dit te willen beschouwen als een gift van zijn kant, voortspruitend uit de opbrengst van de door hem ontworpen Albert-broche, en het te willen aanwenden tot hervorming van het door de oorlog verdwenen reservekapitaal. Voor het zelfde doel zijn ook andere ruime giften ontvangen, waaronder 1000 gulden van de heer J. S. Bowles.

Overleden zijn de ereleden de heren J. .C. Smets en TH. A. Eeckman, en het lid de heer G. E. Haarsma, die 1000 gulden aan de vereniging heeft vermaakt.

De uitgaven voor ondersteuning beliepen over 1917, 368.488,65 F, welk bedrag in hoofdzaak ten goede kwam aan hulpbehoevenden ten gevolge van de oorlog. Kraamvrouwen, zuigelingen, zieken, ouden van dagen en de "stille" noodlijdenden werden op bijzondere wijze door de vereniging gesteund. Verder werd belangrijke steun verleend door het voor lage prijs te koop stellen van steenkolen en levensmiddelen.

In navolging van hetgeen in Nederland geschiedde, werden gedurende de winter wekelijks ongeveer 2500 liter krachtige soep verstrekt. Aan vele bedeeden zijn in het afgelopen jaar kaarten voor kosteloze geneeskundige hulp verstrekt en sommigen, wiens toestand van meer ernstige aard was, zijn voor rekening van de vereniging in klinieken of sanatoria opgenomen. Vierhonderd veertien gezinnen zijn met 23.525,50 F aan reis- en verblijfskosten voorgoed naar Nederland geholpen. De in de provincies georganiseerde steun werd onder controle van de vereniging op dezelfde voet voortgezet.

Op 6 oktober 1917 konden 266 kinderen, onder leiding van de dames Andriessse en Seydlitz en enkele bestuursleden naar Egmond aan Zee vertrokken. Het K. N. S. te 's-Gravenhage nam de verblijfskosten voor zijn rekening, het vervoer op de spoorwegen in Nederland was gratis, terwijl de verdere kosten door een inschrijving binnen enkele dagen werden bijeengebracht. Bijzonder dienen vermeld giften van 1000 gulden en 1000 F, welke de vereniging door bemiddeling van het bestuurslid, de heer De Bruyn toekwamen. De kinderen zagen er bij hun terugkomst goed uit en waren gemiddeld 2 à 3 kg aangekomen.

In het jaarverslag wordt ten slotte dank gebracht aan de koningin en de koningin-moeder, de heer van Vollenhoven en het K. N. S. voor hetgeen zij voor de vereniging hebben gedaan. Er wordt aan herinnerd dat de koningin 100.000 gulden aan het K. N. S. geeft geschonken met de bepaling, dat daarvan 30.000 gulden ten goede zou komen aan noodlijdende Nederlanders in België.

De rekening en verantwoording van de penningmeester, de heer L. van Sonsbeeck, werd daarna goedgekeurd.

Herkozen zijn de aftredende bestuursleden, de heren Hugo Andriessse, F van Eck, jhr. E. J. de Stuers, A. R. van Vloten, A. J. van der Hoop, M. N. Janes, jhr. V. de Sturler, H. Camp en mr. E. J. Korthals Altes.

De heer Van Vollenhoven dankte het bestuur voor de verrichte werkzaamheden en zegde voor het komende jaar opnieuw zijn steun en medewerking toe. In de bestuursvergadering welke op de algemene vergadering volgde, werden de heren Hugo Andriessse, F. van Eck en L. A. van Sonsbeeck respectievelijk tot voorzitter, secretaris en penningmeester herkozen.

De Echo Belge verneemt dat het grote Duitse hoofdkwartier op het ogenblik te Spa is gevestigd. De keizer verblijft er meestentijds en ook de kroonprins houdt er met een talrijke staf verblijf. Het is daarom zeer moeilijk geworden om de stad in of uit te gaan.

Een militaire kapel speelt dagelijks op de Place Royale en het Casino is uitsluitend voor de opperofficieren van de verschillende staven toegankelijk. Op de wielersbaan aan de weg van Géronstère is een vliegpark ingericht.

De keizer bewoont het kasteel van Spa, terwijl Hindenburg en Lüdendorff in het Hotel Britannique verblijven. Alle overige grote

hotels zijn door stafofficiëren betrokken. De keizer onderneemt vaak autotochten in de omgeving van Spa.

België.

De gouverneur-generaal van bezet België, von Falkenhausen, heeft op 26 maart de volgende bekendmaking afgekondigd:

Sedert drie en een half jaar hebben de Belgische rechtbanken onder mijn bescherming en die van mijn voorgangers in gans België in volle vrijheid hun uitspraken kunnen doen. Het is het beroepshof van Brussel voorbehouden geweest, door misbruik te maken van zijn gezag en door zich te laten meeslepen in een politieke betoging, mij te verplichten aan zijn leden de verdere uitoefening van hun ambt te verbieden.

Dit voorbeeld heeft navolging gevonden bij andere Belgische rechtbanken, die met het Hof van Cassatie aan het hoofd, hun werkzaamheid geschorst hebben. Daar deze handelswijze tegen het algemeen belang indruist, zo draagt de bevolking er de gevolgen van.

Mij houdende aan artikel 43 van de Haagse Conventie, nopens de wetten en gebruiken van de oorlog te land, heb ik besloten Duitse rechtbanken in te stellen, die tot opdracht hebben de openbare orde en veiligheid te handhaven. Tot het in werking treden van deze rechtbanken zijn de militaire bevelhebbers belast met het bestraffen der misdaden en overtredingen.

Vrijdag 5 april 1918 – avondeditie

Berlijn, 5 april. Oostende, Diksmuide, Roeselare, Menen en vele andere kleine plaatsen en ten slotte ook het bloeiende Kortrijk zijn door de Britse kanonnen ten dode gewijd.

Naar het schijnt leven de Fransen en Engelsen in de waan, door het zonder onderscheid beschieten van plaatsen achter ons front de Duitse gevechtskracht te verlammen. Daarvan hebben echter uitsluitend ongelukkige inwoners van die plaatsen te lijden: de Fransen en Vlamingen, die hun land niet willen verlaten, terwijl de soldaten in de beschoten steden eenvoudig de overal aangelegde schuilplaatsen opzoeken. Vrouwen, kinderen en ouden van dagen zijn echter zonder bescherming prijsgegeven aan de projectielen van hun eigen landgenoten, omdat ze meestal hun woningen noch willen noch kunnen verlaten en dikwijls ook hun werkzaamheden moeten blijven verrichten.

Wie het mee heeft moeten aanzien, hoe verminkte lijken van vrouwen en kinderen op straat verspreid liggen of worden geborgen uit de tot puin verbrijzelde huizen, begrijpt de haat en de woede van de ongelukkige burgerbevolking tegen de Engelsen, als de aanstichters van dit onnoemelijke leed.

Bij de beschieting van Kortrijk werd geen militaire schade aangericht; alle schoten troffen dicht bewoonde particuliere woningen of het omliggend terrein.

Onder de slachtoffers zijn steeds weer talrijke kinderen. Honderden arme mensen zitten, verlamd van schrik en lijdend onder de kou in hun vensterloze kamers of duistere kelders en wachten bevend op het inslaan van de volgende Engels-Franse granaten, die hun leven en eigendom zullen vernietigen.

Uitlatingen van de Broqueville.

Londen, 5 april. De Belgische minister-president de Broqueville heeft in een interview, dat hij aan een Times-correspondent toestond, verklaard, dat het Belgische volk na drie en een half jaar van schrijnende verdrukking, door zijn moedige onversaagdheid tegenover de vijandelijke bajonetten (die de ineenstorting had teweeggebracht van het complot der activisten) had bewezen, dat het niets had ingeboet van zijn stoere vastbeslotenheid om vrij te zijn.

Deze gezindheid, die het er toe had gebracht het Duitse ultimatum van 2 augustus 1914 af te wijzen, was zo sterk als ooit. Nooit is er een vergadering in koelbloediger vastberaden stemming gehouden, dan die waarin de Belgische ministers onder het voorzitterschap van de koning bijeenkwamen in de nacht van 2 augustus. Nooit waren zijn inwendigste gevoelens zo juist weergegeven als in de brief, door de Belgische regering gericht tot de Britse eerste minister op 6 augustus, waarin ze verklaarde dat geen van de Duitse dreigementen aan haar besluit om te strijden afbreuk had gedaan.

Na te hebben herinnerd aan de liefde voor de vrijheid, die van koning Albert de afgod van zijn volk had gemaakt, zegde de Broqueville: "Het onwankelbaar vertrouwen van België op de toekomst was in zeer hoge mate afhankelijk van de innige betrekking, die er tussen de koning en de natie bestaat. De toekomst had – zegde de Broqueville – geen verschrikking voor hen. Overal wordt gezegd: "Wij hebben de belofte van Engeland en Frankrijk, en we kunnen rekenen op de vaak betoonde vriendschap van de Verenigde Staten. We zullen morgen stoerder en krachtiger dan ooit herrijzen."

De beweerde activistische beweging in België – zo zegde de minister verder – bestond niet – en de agitatie van enkele personen moest niet au serieux worden genomen.

In een commentaar op dit interview betoogt de Times: de Duitsers zijn er niet mee tevreden geweest, zich een weg te hakken door het land van hun vreedzame burens, maar jaar op jaar hebben ze hun slachtoffers het juk zwaarder opgedrukt en door nieuwe kunstgrepen gepoogd hun (de Belgen) nationaal bestaan te doden. Wat is het resultaat geweest? Zij (de Duitsers) hebben voor zichzelf de onsterfelijke veroordeling van de wereld gewonnen, terwijl de vlam van de Belgische vaderlandsliefde helderder en gestager brandt dan ooit. Het kwaad, in België gepleegd, is het cement van de alliantie, evenals het de grote duidelijke les is aan de democratieën, zowel hier als aan de overzijde van de Atlantische Oceaan, wat de betekenis is van het militarisme en hoe noodlottig dat zou zijn voor de beschaving. Duitsland heeft België in militaire zin overwonnen; maar het heeft volkomen gefaald om zelfs maar de eerste grondslagen van betekenis te leggen voor de morele verovering, welke graaf Czernin, terecht, als onmisbaar beschouwt voor een ware overwinning. Daarin ligt België's roem, een roem die nooit kan verbleken, zolang mensen standvastigheid en moed voor de zaak der vrijheid eren.

Havre, 5 april. De ministerraad heeft heden de militaire en politieke toestand besproken en maatregelen beraamd om het alcoholisme te breidelen.

In De Kroniek beschouwt de redacteur Anthony Struys de tekeningen van Vincent van Gogh uit de verzameling Hidde Nijland. Korte verzen geeft Tony de Ridder. Wat Vlaanderen wil en wat het weigert, zegt professor Frans van Cauwelaert.

"Zoals het was, kon het niet blijven en het komt me voor, dat er ook geen man van betekenis meer in België kan worden gevonden, die openlijk voor het behoud van de oude toestand durft op te komen. Opdat het zou worden, zoals het moet zijn, is het echter niet nodig, dat België uiteengescheurd wordt en zou vervallen tot een losse

samenkoppeling van twee wankele staatjes, noch zelfs, dat de bestuurlijke scheiding in de echte zin van het woord zou worden ingevoerd. De gedachte van de bestuurlijke scheiding is overigens geen voortbrengsel van de Vlaamse geest. Het is een product van Waalse oorsprong. De kreet van "séparation administrative" werd in een ogenblik van opwinding in het openbaar geworpen door wijlen Dupont, Waal en ondervoorzitter van de Belgische Senaat, en de gedachte ervan werd tot een programma uitgewerkt o.a. door de heer Jules Destrée, volksvertegenwoordiger voor Charleroi en thans gevlmachtigd minister van België te Petrograd, die zelfs een schim van Waals ministerie in het leven riep, tot hetwelke verschillende Waalse volksvertegenwoordigers hun medewerking hebben verleend. De Vlamingen, alhoewel zij alleen feitelijk de nadelen van de bestuurlijke centralisatie hadden te dragen gehad, bleven aan deze verzoeking weerstaan en vertrouwend in hun goed recht en in het gevoel van hun jonge kracht, wezen zij bij monde van hun gezaghebbende leiders de bestuurlijke scheiding af als onnodig voor de verovering van hun recht en als niet ongevaarlijk voor de nationale eenheid.

Ook nu nog verlangen de Vlamingen de bestuurlijke scheiding niet. Maar wat ze vooral niet verlangen is de inmenging van Duitsland in hun interne aangelegenheden. Het is reeds genoeg dat Duitsland onze rijkdom heeft vernietigd, onze woningen en werkhuzen uitgeroofd, onze stallen geledigd, onze akkers, omgeschapen in kerkhoven, heeft omgewoeld tot moordkuilen, dat het onze steden heeft neergeblakerd, het merg van onze bevolking heeft uitgeput en duizenden van de onzen heeft geslacht gelijk vee. Het moet zijn hand niet uitstrekken naar onze "Vlaamse vlag", en het mag van ons niet verwachten, dat wij uit onze eigen beginselen een strop zouden draaien waarin onze staatkundige onafhankelijkheid zou worden gewurgd. De Duits-Vlaamse scheppingen als de zogenaamde

Vlaamse hogeschool, de bestuurlijke en politieke scheiding tussen Vlaanderen en Walenland, zijn in onze ogen rechteloos en zullen door de vrije wil van ons volk niet worden bevestigd".